

Sajtószemle

Csökken a pamut termelése és ára

Már az elmúlt szezonban is 1 %-kal, 26,3 millió tonnára csökkent a pamut termelése, de a mostani 2008/09 évi szezonra 6 % visszaesést várnak. A termés várható mennyisége 24,7 millió tonna lesz. A visszaesés nagy része az amerikai termés 26 %-os csökkenéséből adódik.

A gazdasági válság miatt csökkenő kereslet főleg a kínai fonodák részéről gyakorol erős nyomást a pamut árára. A Cotlook A index 2008 végén 0,53 USD/font-ra csökkent (-16 %). 2007 végén még emelkedett az ár az előző évhez képest, még ha az áremelkedés el is maradt az akkori nagy nyersanyag- és olajáremelésektől. A mostani ár jelentősen kisebb, mint amit az utóbbi évtizedben tapasztaltunk.

A pamuttermelésen belül a hosszú- és extra hosszúszálú pamut mennyisége az utóbbi években erősen árfüggő volt. Ahogy az ár esett, úgy csökkent ennek a minőségnek a termelése is. A hosszú és extra hosszú szálak termelése a 2007/08 szezonban termelt 743 ezer tonnáról 2008/09-re 464 ezer tonnára esett vissza. A legnagyobb termelő Egyiptomban a visszaesés még nagyobb, 43 % volt.

A biopamut termelése ezzel szemben a 2007/08 szezonban erőteljesen nőtt. A világtermelés egy év alatt 152 %-kal, 146 ezer tonnára emelkedett. A legnagyobb biopamut termelő öt ország – India, Törökország, Szíria, Kína és Tanzánia – termeli ennek a mennyiségnek 55 %-át.

Bővül a szálgyártó kapacitás Ausztriában

Befejeződött a kapacitásbővítés a Lenzing AG heiligenkreuzi üzemében. A 25 millió eurós beruházás eredményeképp a lyocell gyártási kapacitása 10 ezer tonnával 50 ezer tonnára emelkedett. Az új beruházást a Tencel szál iránti igény növekedése indokolta. A Tencelt sikeresen használják valamennyi területen, a ruházatkodás és a lakástextíliák mellett a műszaki területen is, például a nagyteljesítményű autóakkumulátorok szeparátoraként.

A Lenzing világszerte növeli a viszkózsál gyártását is, még Ausztriában is. 45 millió € beruházással Ausztriában az összes szálgyártó kapacitást 235-ről 250 ezer tonnára emelte. Ezen belül növelik a lángálló viszkózsál gyártását is. A Lenzing FR szálakat fogják használni például a jövőben az amerikai hadsereg harci egyenruhájához. Ez a döntés rendkívüli, hiszen az USA fegyveres erői csak kizárólag az USA-ban gyártott ruházatot használhatnak. Most ebben kivételt tesznek a következő öt évre. A szövetet a holland TenCate amerikai leányvállalata gyártja Defender M néven.

A szálgyártó kapacitás növelése Szlovéniában

Az olasz Aquafil SpA szálanyag-gyártó közleménye szerint 2008-ban 30 millió € beruházással növelték a poliamid filaments gyártó kapacitást a cég ljubljana-i gyárában, a Julon DD-ben. A gyár finom POY és FDY (részlegesen ill. teljesen nyújtott) poliamid filamentfonalból a beruházás eredményeként az eddigi 16 helyett 26 ezer tonnát gyárthatnak. Egyidejűleg új felvető üzemet is indítanak a lánchurkolás és szövés céljára szolgáló fonalak felvetésére. A cég a textilipari

filamentfonalak mellett 35 ezer tonna poliamid polimert és 15 ezer tonna BCF típusú szőnyegfonalat is gyárt.

Nemzetközi konferencia a természetes szálakról

Az ENSZ 2009-et a természetes szálak nemzetközi évének nyilvánította. Ennek keretében a frankfurti Techtextil kiállítás kísérő rendezvényeként nemzetközi konferenciát rendeznek a természetes szálakról, azzal a céllal, hogy bemutassák a természetes szálak műszaki alkalmazhatóságát, elsősorban a közlekedésben és az építőiparban. A kongresszust támogató szervezetek: a Brémai Pamutközösség, a Német Lenzövétség, az IVGT (a fonalak, szövetek, műszaki textilek ipari szövetsége), az ITMF (a textilgyártók nemzetközi szövetsége), valamint az IWTO (nemzetközi gyapjú textil szövetség).

Szálanyag újdonságok

Biofront névvel újfajta szálanyagot fejlesztett ki a japán Teijin cég. Az új szál ruházati célokra és emellett tartós autó-üléshuzat gyártásához ajánlják. A természetes polimerből előállított Biofront szál olvadáspontja 210 °C, ami lényegesen magasabb a polilaktid szál 170 °C értékénél. A szál a poliészterhez hasonlóan színezhető magas hőmérsékleten és nyomáson.

Ugyancsak a Teijin jelentette be, hogy **Ecopet Plus** néven 1670 dtex f 384 finomságú poliészter filamentfonalat hoz forgalomba gépkocsiabroncs-kord gyártása céljára, amelyet kémiai eljárással újrahasznosított alapanyagból gyárt és erre a célra 2009-ben havi 10 tonna gyártó kapacitást hoz létre, ami kb. 50 ezer gumiabroncs gyártásának felel meg. 2011-re ezt a kapacitást meg kívánják háromszorozni.

A Mitsubishi Rayon akrilsál gyártó cég új, elektromosságot vezető szála, a **Corebrid-B**, bikompones mag-köpeny szerkezetű. A mag a vezetőképes. Ellenállása 102 Ωcm. A szál megőrzi az akrilsál jó időjárás állóságát. Jól használható nemszőtt törölkendők, szűrők készítésére, jobbnak bizonyul a vezetőképeség miatt a poliamidnál és a poliészternél.

A Kuraray Living és a Mitsui japán cégek közös fejlesztése a **Canan** márkanévű elektromosan vezető szál. Az elektromos vezetőképeség elérésére a vezetőképeséget biztosító szén vagy a szál felületére viszik fel bevonatként, vagy a szál belsejébe juttatják be az olvasztás során. Az új szál felületén szén-nanocsövekből álló hálót képeztek egy precíziós színezési technológiával. A technológiát poliészterszálon valósították meg, de más nyersanyagú szálakra is használható.

A cseh **Lanex A.S.** szálanyag-gyártó cég új, len-cse alakú keresztmetszettel rendelkező polietilén monofilszálat fejlesztett ki, amelyből az eddiginél jobb minőségű műfű állítható elő. A természetes fűhöz jobban hasonlító új szállal csökkenthető a sérülés kockázata és súlyossága eséskor. Nagyobb a műfű stabilitása és kedvezőbbek a súrlódási viszonyok is a más keresztmetszetű szálakkal összehasonlítva. Jobb a viszszaalakulás is a terhelés után, a mesterséges fűszál „emlékezik” a terhelés előtti függőleges pozícióra. Az új szálat felhasználó műfüves pályákon tehát lényegesen nő tehát a sportolók komfortja és csökken a balesetveszély.

Bővül az európai nemszöttkelme-gyártás

Az európai nemszöttkelme-gyártás 2007-ben 1,6 millió tonnára növekedett, ami a 2006. évi 1,5 millió tonnához képest 6 % emelkedést jelent. Ezeket a termékeket legnagyobb részben (56 %-ban) polipropilénből gyártják, de emellett fontos szerepet játszik a poliészter- és a viszkózzál is (13–13 %). A gyártási eljárások között a tűzéses megerősítés, a közvetlen szálhúzásos (spunbond), valamint a légáramlatos fátolyképzés (airlaid) technika játszik vezető szerepet.

*A nemszött kelmék alkalmazási területei Európában
(ezer tonna)*

Alkalmazási terület	2006	2007	Változás %
Higiéniai termékek	523	536	+2
Mezőgazdasági, építőipari alkalmazások, geotextiliák	239	269	+13
Törülközők	194	221	+14
Szűrők	209	220	+5
Egészségügyi alkalmazások	90	95	+6
Gépkocsigyártás	67	65	-3
Ruházat	38	40	+5
Egyéb felhasználások	135	134	-1
Összesen	1495	1580	+6

Figyelemre méltó fejlemény, hogy az USA-beli Knowaste cég, amelynek Hollandiában van az európai központja és amely egyszer használatos pelenkák és egyéb, testápolásra használt nemszött termékek újrahasznosításával foglalkozik, 2009-ben Szlovéniában új üzemet létesít, amelynek kapacitását évi 1000 tonnára tervezik.

Bulgária fel, Csehország le

2008 első félévében, tehát még a válság előtt, Bulgária és Csehország textil- és ruhaiparának termelése ellentétes tendenciát mutatott: míg a bolgár textilipar 4 % körüli növekedést ért el, a cseh textil- és ruhaipar csaknem 14 %-kal csökkent. Bulgária éves termelési

értéke 2007-ben 1,9 milliárd € volt, Csehország féléves termelési értéke 2008 első félévben a csökkenés után 1,5 milliárd €-t tett ki.

Európa legnagyobb ruházati szállítói 2008-ban

	Cég	Ország	Árbevétel 2007-ben milliárd €	Változás 2008/07 %
1	Adidas csoport	D	4,4	7,3
2	Esprit	D	3,3	16,1
3	Valentino Fashion	I/D	2,1	9,4
4	Benetton csoport	I	2,1	10,4
5	Triumph Intl.	CH	1,5	-3,0
6	Burberry csoport	GB	1,5	16,8
7	PPR/Gucci csop.	I/F	1,3	206,0
8	Multiline	D	1,4	8,7
9	Tommy Hilfiger	NL	1,3	14,4
10	Diesel	I	1,3	11,9

Textil hólánc

A denkendorfi textilipari kutató intézet (ITV) a német RUD céggel együttműködve – amely vezető szerepet tölt be a világon a gépkocsi-abroncsokra szerelhető hólánccok gyártásában – olyan hólánccot fejlesztett ki, amely textilipari eljárással készül. Az optimális tapadást a Ferrofil® márkanevű, fémhuzallal burkolt monofil fonal biztosítja – ugyancsak az ITV fejlesztése –, amelyet egy szövetbe építenek be. A szövet felépítése olyan, hogy textílfonalai a hóhoz, fémmel burkolt fonalai pedig a jéghez biztosítják a megfelelő tapadást. A terméket *Soft Spike* néven forgalmazzák.

*Források: Melland Textilberichte 2008/11-12
Chemical Fibers International 2008/1., 2
International Fiber Journal 2009. február
Technical Textiles, 2009/1
Textile Network, 2009/1-2*